

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna a sudcov JUDr. Martina Vladika a JUDr. Viery Petríkovej, v právnej veci žalobcu : **P. F.**, bývajúci v B., zastúpený JUDr. K. U., advokátkou v B., proti žalovanej : **S.A., a.s.**, B., o zaplatenie 53 803,16 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 18 C 94/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2008 sp.zn. 13 Co 89/2008

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 13. mája 2008 č.k. 18 C 94/2003-526 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1 620 874,-- Sk s 6 % úrokom z omeškania odo dňa 31.3.2005 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 52 882,50 Sk na účet právnej zástupkyne žalobcu a zaplatiť na účet Okresného súdu Banská Bystrica súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 81 040,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sú splnené všetky predpoklady všeobecnej zodpovednosti žalovanej za škodu voči žalobcovi, ktorými sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie škodcu. Porušenie právnej povinnosti žalovanej spočíva v tom, že napriek tomu, že žalobca v súlade s ustanovením § 799 ods. 2 OZ nahlásil poistnú udalosť písomne a včas, podal pravdivé

vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu následku, predložil všetky potrebné doklady na likvidáciu poistnej udalosti, poistné plnenie bolo poukázané až 26.3.2003, t.j. až takmer 10 rokov od vzniku poistnej udalosti. Keďže poistné plnenie nebolo žalobcovi poskytnuté včas, tento nebol schopný splácať úver, ktorý bol zabezpečený vykonávaním prác prostredníctvom poisteného technologického zariadenia, s ktorým súvisela poistná udalosť. Žalobcovi tým vznikla škoda 1 730 658,-- Sk, ktorú bol povinný zaplatiť O., a.s. B.. Z tejto sumy žalovaná dobrovoľne plnila sumu 109 784,-- Sk, po odrátaní ktorej sa žalobca dôvodne domáhal zaplata zvyšku 1 620 874,-- Sk, ktorá suma tvorí predmet tohto súdneho konania. Vzhľadom na uvedené považoval za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi vzniknutou ujmom z úverovej zmluvy a neposkytnutím včasného plnenia zo strany žalovanej z poistnej zmluvy ako aj zavinenie žalovanej. Suma 1 620 874,-- Sk pozostávajúca zo súm 1 129 936,68 Sk ako nezaplatený bežný úrok dohodnutý úverovou zmluvou, sumy 421 243,51 Sk ako nezaplatený úrok z omeškania a sumy 69 700,-- Sk ako bežný úrok, ktoré boli dobrovoľne uhradené žalovanou v prospech banky dňa 26.3.2003. Považoval námietku premlčania vznesenú žalovanou za neopodstatnenú. Pri posudzovaní subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody, ktorá je dvojročná, na začatie jej plynutia treba vychádzať z vedomostí poškodeného o škode a jeho vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Je nesporné, že k poistnej udalosti v konkrétnom prípade došlo v noci z 31.10.1993 na 1.11.1993. Žalovaná namietala nárok žalobcu na poistné plnenie, preto poistné plnenie bolo premetom predchádzajúceho sporného konania, ktoré bolo skončené vyhlásením rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 220/95-Va z 22.10.2001 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3 Obo 75/2002 z 23.1.2003, ktorý sa stal právoplatným dňa 6.3.2003. Má za to, že na základe citovaného rozhodnutia právoplatnosť, ktorá pripadla na deň 6.3.2003 sa žalobca dozvedel o tom, že za vzniknutú škodu mu zodpovedá S., a.s., D., ktorá namietala oprávnenosť nároku žalobcu na poistné plnenie. Základ nároku na náhradu škody voči žalovanej v tomto konaní je daný rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 533/93-Va-206 zo 6.5.2002 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6 Obo 258/2002 z 13.8.2003, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.10.2003. Samotný žalobca uviedol, že pri ustálení výšky žalobného nároku vychádzal z čiastkových súm, ktoré boli vyčíslené až v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 533/93-Va-206 zo 6.5.2002 (str. 6,7 tohto rozsudku). Teda okamihom doručenia citovaného rozsudku dňa 31.10.2003 žalobca nadobudol vedomosť o skutočnej škode ako aj určitej majetkovej ujme,

ktorú mohol objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, že ako poškodený mohol uplatniť tento nárok na náhradu škody na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 30.3.2005. Právoplatným súdnym rozhodnutím sa odstránila právna neistota účastníkov konania. Žalobca si včas uplatnil nárok na náhradu škody žalobným návrhom, ktorý došiel na súd dňa 30.3.2005 (t.j. počas plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby). Potom žalobcovi dôvodne patrí uplatnený nárok na náhradu škody v rozsahu žalovanej sumy, o ktorú sa zmenšil jeho majetkový stav. Okrem istiny žalobcovi patrí aj príslušný úrok z omeškania, od nasledujúceho dňa po podaní žalobného návrhu na súd.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej rozsudkom z 21. októbra 2008 č.k. 13 Co 89/2008-562 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov prvostupňového a druhostupňového konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že oneskoreným plnením z poistnej zmluvy žalovaná porušila svoju právnu povinnosť. Dôsledkom bolo, že žalobca aj preto nemohol splatiť úver od bývalej I., pričom splatenie účelového úveru bolo zabezpečené tiež vinkuláciou poistnej náhrady pre prípad vzniku poistnej udalosti. Ak potom z neuhrádzania istiny úveru (do 2.12.1998) narástli úroky v sume 1 129 930,68 Sk a vznikli úroky z omeškania v sume 421 243,51 Sk, možno tieto sumy považovať za škodu na strane žalobcu vzniknutú v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej s oneskoreným plnením poistnej náhrady. O škode možno hovoriť len vtedy, ak „došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla“, pričom došlo aj k úbytku majetku poškodeného (vznik škody – úbytok majetku poškodeného a okamih škodnej udalosti sa nemusia časovo zhodovať). V súdnej veci je spoľahlivo preukázané, že k úbytku majetku žalobcu došlo v období medzi 21.3.2003 a 26.3.2003, kedy žalovaná poukázala úverovej banke vinkulovanú poistnú náhradu (túto žalobca vysúdil od žalovanej rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 220/95-124 zo dňa 22.10.2001, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.3.2003) a to so súhlasom žalobcu, ktorý žiadal o plnenie podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 533/93-206 zo dňa 6.5.2002, ktorý sa stal právoplatným 31.10.2003. Nie je potom rozhodujúce, že rozsudok č.k. 50 Cb 533/93-206 zo dňa 6.5.2002 sa stal právoplatným až 31.10.2003 (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6 Obo 258/2002-239 zo dňa 13.8.2003), ale samotný vznik škody, teda faktické zníženie majetku žalobcu. Bolo totiž len na ňom, či bude plniť dobrovoľne na základe úverovej zmluvy, alebo na základe neprávoplatného rozsudku, ktorý mu takúto povinnosť uložil, alebo vyčká na jeho právoplatnosť. Jeho povinnosť plniť istinu úveru a jej

príslušenstvo vyplývala z úverovej zmluvy, nie z rozsudku. Medzi 21.3.2003 a 26.3.2003 začala preto plynúť objektívna trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody. Pre plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody je rozhodujúce, kedy sa „poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá“. V súdnej veci sa žalobca o tom, že mu vznikla škoda dozvedel najneskôr, keď mu bolo doručené odstúpenie od úverovej zmluvy (2.12.1998, č.l. 79-79 p.v. spisu 50 Cb 533/93) alebo keď mu súd doručil uznesenie č.k. 50 Cb 533/93-158 zo dňa 25.6.2001, ktorým pripustil zmenu žaloby (27.6.2001). O tom, že za škodu má zodpovedať žalovaná sa dozvedel najneskôr 6.3.2003, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok č.k. 50 Cb 220/95-124 zo dňa 22.10.2001. Pretože ale subjektívna premlčacia doba môže plynúť len počas plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby, treba jej začiatok posunúť na dobu medzi 21.3.2003 až 26.3.2003, kedy došlo k zníženiu majetku žalobcu. Dvojročná premlčacia doba tak uplynula najneskôr 26.3.2005. Ak potom žalobca podal žalobu (vzájomný návrh, č.l. 115, 116 spisu) až 30.3.2005, urobil tak oneskorene. Odvolací súd na pojednávaní dňa 21.10.2008 doplnil dokazovanie (č.l. 558-559 spisu) na otázku, kedy žalobcovi škoda vznikla a kedy začala plynúť objektívna a subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody. Z dokazovania vyplynulo, že škoda vznikla medzi 21.3.2003 až 26.3.2003 a od toho času treba počítať aj začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby. Pretože právo na náhradu škody sa žalobcovi premlčalo, keď žalovaná vzniesla námietku premlčania (č.l. 485 spisu), musel odvolací súd rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. V opravnom prostriedku uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Má za to, že odvolací súd sa s námietkou žalovanej týkajúcou sa premlčania nároku žalobcu nevysporiadal správne. Listom zo dňa 21.3.2003 požiadala O., a.s. žalovanú o poskytnutie poistného plnenia vo výške žalovanej sumy priznanej rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 2 744 673,59 Sk a 109 784,-- Sk v zmysle potvrdenia žalovaného o vykonaní vinkulácie (dôkaz na č.l. 299). Žalovaná dala príkaz na úhradu v prospech O., a.s. dňa 26.3.2003. K úbytku majetku žalobcu však nemohlo dôjsť v období medzi 21.3.2003 a 26.3.2003, nakoľko žalovaná priamo zo svojho účtu uhradila v prospech O., a.s. dlžnú sumu, čím sa bezprostredne majetok žalobcu neznižil. Výšku uhradenej sumy ako aj dátum úhrady a dátum pripísania dlžnej sumy v prospech O., a.s. žalovaná žalobcovi neoznámila. V prospech ich názoru hovorí aj dôkaz nachádzajúci sa

v exekučnom spise, a to vyjadrenie žalobcu k námietkam proti exekúcii zo dňa 3.6.2003, kde žalobca uvádza, že k sumám poukázaným v prospech O., a.s. sa nevie vyjadriť. Žalobca nesúhlasil s výškou dlžnej sumy, na ktorú ho zaviazal Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom v konaní sp.zn. 50 Cb 533/93, podal proti tomuto rozsudku odvolanie a až dňom doručenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Obo 258/2002 zo dňa 13.8.2003 nadobudol právnu istotu o presnej výške dlžnej sumy, ktorú bol povinný uhradiť O., a.s. a zároveň presnú výšku škody, ktorú mu svojim nekonaním spôsobila žalovaná. Žalobca preto nestotožňuje dátum poukázania plnenia žalovanej v prospech O., a.s. s dátumom, kedy došlo k úbytku jeho majetku. Navrhol zmeniť rozsudok odvolacieho súdu tak, aby bola žalovaná zviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 1 620 874,-- Sk s 6 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 31.3.2005 až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali na následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti

účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá za rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Napadnutým rozhodnutím pri zodpovedaní otázky premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody žalobcom, krajský súd nepochybil, takže s takýmto právnym názorom sa stotožňuje aj dovolací súd. Osvojuje si už vyslovené argumenty, že oneskoreným plnením z poistnej zmluvy žalovaná porušila svoju právnu povinnosť. Dôsledkom bolo, že žalobca nemohol splatiť úver od bývalej I., pričom splatenie účelového úveru bolo zabezpečené tiež vinkuláciou poistnej náhrady pre prípad vzniku poistnej udalosti. Ak potom z neuhrádzania istiny úveru (do 2.12.1998) narástli úroky v sume 1 129 930,68 Sk a vznikli úroky z omeškania v sume 421 243,51 Sk, možno tieto sumy považovať za škodu na strane žalobcu vzniknutú v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej s oneskoreným plnením poistnej náhrady. V predmetnej veci je preukázané, že k úbytku majetku žalobcu došlo v období medzi 21.3.2003 a 26.3.2003, kedy žalovaná poukázala úverovej banke vinkulovanú poistnú náhradu (túto žalobca vysúdil od žalovanej rozsudkom Krajského súdu v Banskej

Bystrici č.k. 50 Cb 220/1995-124 zo dňa 22.10.2001, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.3.2003) a to so súhlasom žalobcu, ktorý požiadal o plnenie podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 50 Cb 533/1993-206 zo dňa 6.5.2002, ktorý sa stal právoplatným 31.10.2003. Nie je potom rozhodujúce, že rozsudok č.k. 50 Cb 533/1993-206 zo dňa 6.5.2002 sa stal právoplatný až dňa 31.10.2003 (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6 Obo 258/2002-239 zo dňa 13.8.2003), ale samotný vznik škody, teda faktické zníženie majetku žalobcu. Bolo totiž len na ňom, či bude plniť dobrovoľne na základe zmluvy alebo na základe neprávoplatného rozsudku, ktorý mu takúto povinnosť uložil, alebo vyčká na jeho právoplatnosť. Jeho povinnosť plniť istinu úveru a jej príslušenstvo vyplývala z úverovej zmluvy, nie z rozsudku. Medzi 21.3.2003 a 26.3.2003 začala preto plynúť objektívna trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody. Pre plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody (§ 106 ods. 1 OZ) je rozhodujúce, kedy sa „poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá“. V súdnej veci sa žalobca o tom, že mu vznikla škoda dozvedel najneskôr keď mu bolo doručené odstúpenie od úverovej zmluvy (2.12.1998 č.l. 79-79 p.v. spisu sp.zn. 50 Cb 533/1993), alebo keď mu súd doručil uznesenie č.k. 50 Cb 533/1993-158 zo dňa 25.6.2001, ktorým pripustil zmenu žaloby (27.6.2001). O tom, že za škodu má zodpovedať žalovaná sa dozvedel najneskôr 6.3.2003, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok č.k. 50 Cb 220/1995-124 zo dňa 22.10.2001. Pretože ale subjektívna premlčacia doba môže plynúť len počas plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby, treba jej začiatok posunúť na dobu medzi 21.3.2003 až 26.3.2003, kedy došlo k zníženiu majetku žalobcu. Dvojročná premlčacia doba tak uplynula najneskôr 26.3.2005. Ak potom žalobca podal žalobu (vzájomný návrh, č.l. 115, 116 spisu) až 30.3.2005, urobil tak oneskorene. Námietka premlčania vznesená žalovanou je teda dôvodná, ku ktorej odvolací súd dôvodne prihliadol.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Pretože nebolo zistené (ani dovolateľom tvrdené), že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní nebol žalobca úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanej (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1

O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2011

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková